

FTMS
Filipino Tribe
Mission
Sweden

NYHETSREV

Nr.3 2011

NYHETER I DETTA NYHETSREV

1. Uppdateringar av projekt 2011/2012
2. Kommande projekt 2012
3. Förändringar i organisationen
4. Vem är medlem i FTMS?

FÖRORD

Under oktober månad har Thor och Jovelyn Klaveness varit på besök i Filippinerna och i detta nummer presenterar vi några av de uppdateringar som har gjorts när det gäller föreningens verksamhet att hjälpa på olika sätt bland barn och ungdom samt olika stamfolk i CARAGA-regionen på nordöstra Mindanao.

Det har varit en händelserik månad då vi sett flera olika projekt sjösättas. Vi har även följt upp fadderbarnsverksamheten i Surigao del Sur-provinsen och förnyat våra åtaganden med att hjälpa Mamanwastammen i Taganito och Adlay. **TMC**, Taganito Mining Corporation har nu avslutat utvinningen av järnmalm i ett av ursprungsbefolkningens områden, som återställts för att de ska kunna flytta tillbaka. I samband med detta har **FTMS**, genom Thor Klaveness, fått möjlighet att vara partner i arbetet med att vara behjälpliga med assistans för medicinsk vård. **FTMS** har även ett litet konto för viss hjälp till utbildning, men eftersom **TMC** nu dragit sig tillbaka, har ansvaret för utbildningen övertagits av **NCIP**, National Commission on Indigenous People, som ännu inte hittat en ersättare efter Edelina Peraz, som varit stammens lärare tillsammans med Melly Dagasdas under många år. Edelina och Melly är nu förflyttade till **TMCs** kontor CRO, Community Relations Office, som är ett kontor för relationer mellan Ortsbefolkningen och gruvbolaget.

Vi har även omstrukturerat **FTMS** verksamhet i området för att säkerställa att hjälpen kommer dit den ska. En omstrukturering som tog sin början redan 2009 efter att vi erfarit tragiken med att arbeta i områden med betydande analfabetism, som möjliggör att människor med egenintresse kan skapa problem i försök att få bidrag till egen vinning, s.k. korruption.

1. Uppdateringar av projekt 2011/2012

Nedan redovisas för några projekt som vi under 2010 och 2011 samlat in pengar till och som nu effektuerats. Här kan du nu se hur ditt bidrag har gjort stor nytta och varit till stor glädje till många människor.

CYP1101 Hornhinnetransplantation till blind flicka från Mamanwa

Marit Zalazar, 16 år, var endast 12 år gammal när vi först fick vetskap om hennes problem, post-measles keratitis, som är en efterverkan av A-vitaminbrist i samband med mässlingen. Det Filippinska folket är kända för att vara ett fiskefolk, och det verkade först orealistiskt att någon kunde få just A-vitaminbrist i Filippinerna eftersom fisk innehåller A-vitamin och därför förebygger denna åkomma.

Mamanwafolket som Marit tillhör bor i bergsområden och har dock inte fisk som basföda, utan de lever på de frukter, växter och djur som finns där. Det visade sig att just Mamanwa drabbas hårt av olika, för oss, vanliga sjukdomar eftersom de inte har tillräckligt förebyggande skydd. I Marits fall var redan hennes vänstra ögonlins täckt med en fläck som växt ut p.g.a. denna vitaminbrist medan hennes högra öga fortfarande gick att medicinera, bl.a. med ökad dos A-vitamin.

Anledningen till att behandlingen av hennes ögon dröjt har inte bara varit ett utan en rad problem som också visar varför assistans som vår är eftertraktad.

Mamanwa har, som en av få kvarvarande stammar, egna medicinmän/kvinnor som behandlar deras åkommor enligt gamla traditioner. I de flesta fall finns inte ens tanken att uppsöka hjälp vid någon av de många vårdcentraler som finns i varje kommun, utan man använder egna örter och hopkok.

Stamfolken har dessutom inte utbildning eller kunskap tillräckligt för att veta hur de kan få den experthjälp som finns tillhands i samhället, och faktiskt många gånger utan extra kostnader för dem eftersom de skyddas genom lagstiftning som naturfolk. Detta innebär också att de är känsliga för rykten som att barnet skulle kunna kidnappas för att adopteras bort, eller att ingreppet skulle kunna vara dödligt för barnet, får sådana konsekvenser att föräldrarna inte vågar ta emot

erbjudna behandlingar.

Tack vare **FTMS** långsiktiga strävan att ge stamfolken del i denna kunskap, har **FTMS**, genom sitt ombud Thor Klaveness, fört förhandlingar med Mamanwastammen och genomfört olika nivåer av utbildningar till hövding, medicinmän/kvinnor samt föräldrar i samarbete med lokala kommunkontor, **TMC**, och **NCIP** och på så sätt ökat förståelsen för hur, i detta fall, flickan kan bli hjälpt att få sin syn återställd.

Ett återstående problem att kunna genomföra denna behandling har också varit finansieringen, men tack vare enskilda bidragsgivare, samt ett större bidrag från ett företag i Malmö, kunde detta projekt få en riktig startsignal i februari 2011. Tyvärr förflyttades vid denna tidpunkt Mamanwas lärare i Taganito, Edelina Peraz, från sin tjänst som vuxen och ungdomslärare till inre kontorstjänst på **TMCs** kontor, för att där arbeta med andra interna uppgifter i företagets relationsverksamhet. Denna förflyttning skapade tillfällig förvirring eftersom Edelina var den person som haft den huvudsakliga kontakten med familjen i detta ärende, och nu behövde vi bygga upp förtroende till någon ny person för att föräldrarna skulle våga genomgå behandlingen för sin dotter. När Thor Klaveness kom till Taganito i oktober hade ett övertagande av ansvaret gjorts till **NCIP**, varför Thor kontaktade dem för hjälp med fortsatta förhandlingar med familjen. Denna förhandling ägde rum torsdagen den 20 oktober i Mamanwas by i Taganito. Medverkande i förhandlingen var från **NCIP**, direktör Evelyn R. Maceren och Manobohövding och **PMF** pastor Elpedio A. Montenegro, från **TMC** Edelina Peraz samt för **FTMS**, Jennifer Y. Urquia och Thor Klaveness.

Förhandlingsresultat och initiala åtgärder

Vid förhandlingen med Marits familj framgick att föräldrarna ville hjälpa sin dotter men var oroliga för utgången av behandlingen. Familjen erbjöds att följa med sin dotter till **DMC**, Davao Medical Center, för att vara ett stöd, men också ett vittne till att behandlingen utförs enligt givna riktlinjer.

Thor Klaveness, som redan 2009 besökt **DMC**, kunde redogöra för processen vid en hornhinnetransplantation, och det beslöts att Thor redan dagen efter, fredagen den 21 oktober skulle besöka Dr. Jaimenito Go för att få ett läkarintyg att presentera till ögonkliniken i Davao, för att möjliggöra en hornhinnetransplantation eller annan lämplig åtgärd. Det beslöts också att **NCIPs** direktör i Bad-as för provinsen Surigao del Norte skulle följa med som tolk och tillse att flickan hade de nödvändiga papper som sjukhuset erfordrade för att genomföra registrering och behandling.

Thor Klaveness besökte Dr Go följande dag och det visade sig att även Dr Go skulle till Davao över helgen varför de överenskom att träffas på sjukhuset i Davao när sällskapet skulle komma fram på söndagskvällen.

Nedan följer en rapport från Thor Klaveness om hans upplevelser i samband med resan till Davao för att initiera Marits behandling.

Redan kl. 05.00 söndag morgon reste jag med buss till Bad-as för att möta upp patienten med mamma och Evelyn i sällskap.

Resan till Davao är från Bad-as ca 400km och kom att ta åtta timmar. Vi hade det trevligt tillsammans och eftersom resan var lång fanns det gott om tid att lära känna varandra och att tala igenom vad som skulle komma att hända.

När vi kom fram 16.30 till Davao, sökte vi direkt upp **DMC** och bokade rum på deras Dormitel. Jag skickade ett SMS till Dr Go att vi var framme och han kom 17.30 för att möta sin patient för en sista kontroll innan morgondagens registrering till **DMC**. Dr Go ville se att hans behandling av det mindre skadade ögat hade hjälpt, han var initialt orolig att båda ögonen skulle behöva transplanteras, men det visade sig, tack och lov, att det ögat i

det stora hela var återställt. Man kan dock se en fläck, men den verkade inte hindra Marits syn. Hennes vänstra öga klassades som blint och var som Dr Go uttryckte det, en god kandidat för transplantation.

Dr Go var i Davao p.g.a. en stor släkträff, och det var fantastiskt att han avbröt sitt engagemang för att ge tid åt sin patient Marit. Detta gjorde han helt utan kostnad på sin egen fritid, och dök upp tillsammans med fru och barn.

I samma byggnad som Dormitetlet fanns sjukhusets lunchrestaurang som även hade öppet en bit in på kvällen. Detta var praktiskt för oss som då kunde få en sen middag innan vi gick till sängs.

Dormitel är ett slags hotellboende i vandrarhemsformat. I varje rum fanns fyra våningssängar med plats för åtta personer, och man betalade för varje bädd, kvinnor och män i separata rum.

REGISTRERING

Här vill jag beskriva den process som sker i samband med inskrivning på sjukhuset. Det är svårt att annars förstå hur omständligt det är i jämförelse med vad vi är vana vid i Norden. Först av allt får vi en registreringsblankett anpassad efter vad vi presenterat att vi vill ha hjälp med på sjukhuset.

NCIPs direktör Evelyn R. Maceren var behjälplig under hela registreringsprocessen. Här fyller hon i patientens alla uppgifter som behövs för vidare behandling.

Blanketten lämnas in för registrering i sjukhusets datasystem.

Efter ett antal köer får vi nu sätta oss ner en stund och vänta på besked att patienten är registrerad.

När patienten är registrerad får vi stå i kö igen för att registreras till rätt avdelning samt bokas vi in så att vi har en besökstid.

Återigen står vi i kö för att betala undersökningsavgiften.

När denna är betald kan vi gå upp till sjukhusets ögonavdelning och vänta på att patientens namn ska ropas upp. Det kan ta ytterligare ett par eller mer timmars väntan beroende på antal registrerade patienter före oss.

UNDERSÖKNING

Normalt får inte patienten ta med något sällskap in på undersökningen, men eftersom vi behandlar ett barn från ett stamfolk som inte har språk eller erfarenhet av sjukhus, tilläts patienten att ha sin mamma med i lugnande syfte och tolken Evelyn för att underlätta kommunikationen mellan patient, sköterskor och behandlande läkare.

Marit fick sitta i kö för att vänta på sin tur för en första synkontroll. Marit hade genomgått denna undersökning innan i Surigao city, 2009, då med hjälp av Dr Go.

Det visade sig vara en svår uppgift för personalen eftersom patienten inte var riktigt säker på alfabetet. Man bytte till en symboltavla med en symbol som såg ut som ett E, med öppningen vänd upp,

ner, vänster eller höger, men det visade sig att patienten inte riktigt förstod höger och vänster.

Eftersom personalen blev frustrerad och tappade tålamodet blev patienten orolig och nervös, varför synundersökningen delvis kom av sig. Jag talade då med avdelningsföreståndaren som beklagade sjuksköterskornas brist på tålamod, varvid jag förklarade patientens långa väg hem och undrade om vi kunde hjälpas åt för att på ett smidigt sätt komma vidare i behandlingen eftersom vi redan hade ett läkarutlåtande om transplantation.

Avdelningsföreståndaren talade då med en av läkarna på avdelningen och vi blev flyttade till ett annat behandlingsrum där två läkare hjälptes åt växelvis tillsammans med några otåliga sjuksköterskor. Att betrakta sjuksköterskornas reaktion var intressant då de mer liknade fnittriga gymnasieelever än utbildade sköterskor.

En intressant iakttagelse därför att denna observation behövs för att kunna komma vidare med fortsatt hjälp. Vi kan här se en brist på erfarenhet när det gäller sjukvårdspersonalens bemötande av patienter med olika kulturell bakgrund. En erfarenhet som i alla fall avdelningsföreståndaren och läkarna var tacksamma för att få tillfälle att konfrontera för fortsatt service.

Behandlingen fortsatte smärtfritt och alla inblandade började slappna av, mer information gavs och ett mer avslappnat förhållande började råda.

SYN FÖR ALLA!

Det märktes tydligt att mamman hade stor glädje av de erfarenheter hon fick då hon såg sin dotters process genom olika screeningar och tester. Hon såg att även andra patienter i alla åldrar, från unga barn till gamla pensionärer fick hjälp på olika sätt att återställa sin syn.

Hon började inse att det finns hopp för hennes dotter och man kunde se ett leende sakta började arbeta sig fram i hennes annars så allvarliga ansikte. För första gången slappnade hon av.

Det stora genombrottet kom när hon träffade en äldre dam från Siargao. Siargao är en ögrupp i Surigao del Norte, och damen talade således samma språk som modern och dottern.

När hon såg hur denna äldre kvinna fick hjälp att prova ut nya linser till sina glasögon fördjupades hennes intresse och hon uppslukades i en djup konversation med denna kvinna.

Hennes första ord till sin handledare från **NCIP** var att hon ville att hennes man skulle få komma med nästa gång. Hon hade nu insett att även hennes mans starr var botbar.

Vi hade turen att en specialist beträffande kirurgiska ingrepp i ögat fanns tillgänglig, och vi fick en tid efter lunch, kl 13.00, då hon tog emot för bedömning om transplantation och i så fall fortsatta tester.

Det var nu intressant att iaktta att inte ens **NCIPs** personal var vana vid den här typen av assistans. Hon var så trött av förmiddagen att hon försov den bokade tiden och jag fick springa över sjukhuset för att hämta patienten till fortsatt undersökning.

Under överinseende av ögonspecialisten tittade sedan kirurgen på ögat och man diskuterade ingreppet och vad man behövde för förberedelser.

Man beslutade att skanna ögat för att kontrollera att ögat bakom hornhinnan inte var skadat utan att en transplantation verkligen skulle innebära att flickan fick sin syn tillbaka.

Efter detta beslut följde en rad undersökningar för att säkerställa att ögat i övrigt var friskt. På bilden ses en ultraljudsundersökning, vilken följdes av en rad skanningar.

Det var underbart att senare få höra att hennes ögon är friska och att en transplantation är fullt möjlig. Nu återstår endast de sista detaljerna, att beställa en hornhinna och att bibehålla förtroendet från Marits far för att kunna genomföra operationen när tiden är inne.

DSWD SOCIALHJÄLP

Till min stora förvåning, och trots att jag fått uppgift om att det fanns socialarbetare på sjukhuset som skulle vara behjälpliga att se till att de kostnader som samhället står för blir betalda, skickades vi först till distriktets socialkontor. Väl där blev vi dock återsända till **DMC** för att hitta deras socialavdelning.

Väl där fick vi ett underbart mottagande av en personal som visste allt om vad som behövdes för att livet på sjukhuset skulle fungera för besökande stamfolk. Hon berättade att sjukhuset även hade egna bistånd och att det fanns ett särskilt hus tillgängligt där familjen kunde bo och laga sin mat. Logi och mat stod sjukhusets biståndsprogram för medan olika förvaltningar, såsom **NCIP** och **DSWD**, stod för kostnaderna för ingreppet. Eventuellt kan vi även ansöka att få hornhinnan betald via biståndsprogrammet.

Det förvånade mig dessutom att **NCIPs** representant inte var förberedd på de praktiska frågor som alltid följer då stamfolk ska ha denna typ av hjälp. Detta är ett av de problem man brottas med i de fattigare provinserna eftersom det saknas finansiärer och intresse. En av anledningarna till denna brist på intresse är den upphaussade skräck som finns för Mindanao p.g.a. världspressens ständiga skrivelser om terror och mord. Ett skrivande som dödar fler p.g.a. den näringsbrist den medför än all terror och trafikolyckor orsakar tillsammans!

Med de nya underbara nyheterna att behandlingen kan komma att utföras till lägre pris än estimerat ansåg vi dagen vara över, och med facit i hand kan det t.o.m. med lite tur bli pengar över till fortsatta projekt för stammen i Taganito.

Redan har vi börjat tala om starr och andra behandlingar, mer om detta i en annan artikel i detta nyhetsbrev.

På bilden ovan syns Evelyn R. Maceren, direktör för **NCIP** Bad-as, Marits mamma, patienten Marit själv samt Thor Klaveness som representerar **FTMS**.

Som en fotnot vill vi förklara att i Filippinerna är den normala stavningen för Marits namn Marith eller Mareth, men eftersom Marit själv signerar med denna andra stavning har vi beslutat att stava hennes namn så som hon själv skriver det.

DSWD betyder District Social Welfare Department och kan liknas vid våra landsting i Sverige.

CHP4051 Undervisning till Mamanwa Adlay

I samband med Thor och Jovelyns ankomst till Adlay, kontaktade hövdingens mamma Jovelyn och undrade om **FTMS** kunde fortsätta sin hjälp med undervisning som man initierat sedan tidigare.

Det visade sig att den undervisning man var lovad inte fungerade eftersom läraren för **DepEd** (Department of Education) vuxenutbildning inte kom på de tider som hon själv utsatt, varför de vuxna förlorade inkomst då de förgäves väntade på läraren, när de egentligen kunde ha arbetat i sin anställning i den lokala gruvan.

Thor Klaveness tog kontakt med byrådets ordförande, Charlita Cabadonga, som bejakade Mamanwas begäran om hjälp från **FTMS**. I samband med denna överenskommelse, beslöts att Jovelyns syster, Juralyn Urquia, som har viss lärarutbildning, skulle påbörja utbildning till Mamanwa med omedelbar verkan.

Ett av de problem som uppstått i Adlay är att stammen, p.g.a. sin snabba utökning av fast bosatta stammemedlemmar, också blivit attraktiva för lokala politiker som vill ha deras röster, och nu senast en Norsk pastor som velat visa att han kan hjälpa dem, men som hövdingen sa: det är många som kommer hit och pratar men det har inte hänt något sedan ni sist var här.

Vi har därför med start 31 oktober börjat heldagsundervisning om åtta timmar varje måndag. Byrådet har lovat att reparera och förse stammens församlingshus med en skrivtavla.

Baliling och Tatang är två av de studenter **FTMS** har gett frukost och lunch varje dag som de gått till byns grundskola.

P.g.a. alla falska löften och ovissheten om de ska verkställas har föräldrarna tröttnat att vänta, vilket har lett till att barnen slutat skolan och börjat hjälpa till med olika arbeten för att stammen ska få mat.

Jovelyn har övertygat stammen och gör allt för att uppmuntra alla ungdomar att återuppta sin skolundervisning. **FTMS** står berett att omedelbart från första skoldagen börja med att laga mat till dessa elever igen när så sker.

Jovelyn Klaveness delade även ut kläder som faddrar och sponsorer skänkt via **FTMS** till Mamanwa. Det var ett trevligt tillfälle att träffa stammens alla familjer där de fick prova ut olika kläder och samtala om olika saker de hade på sitt hjärta.

Det blev även kläder till männen i stammen i form av skjortor som de kan ha vid representativa tillfällen.

Jovelyn fick också tillfälle att tala med föräldrar och stamhövding om barnens utbildning och vikten av näringsriktig kost.

Kids Club Adlay

I Adlay har **FTMS** sedan 2009 drivit en Kids Club med hjälp av föräldrarna till fadderbarnen.

Initiativet till denna klubb kom i samband med att en tidigare föreståndare visat sig förskingra de pengar som skulle gå till fadderbarnen, och genom ett beslut av **FTMS** startades ett nytt konto i **FTMS** namn redan i augusti 2010, varvid alla pengar som förskingrats återbetalades och började användas i regi av den nya klubben.

Arbetet i **Kids Club** går ut på att föräldrarna hjälper till enligt turer på eget schema varje vardag att laga ett mål mat till fadderbarnen och Mamanwas studenter i grundskolan.

Man hjälps åt att finna nya lösningar på vilka ingredienser man behöver för att ge en bra näringsrik måltid. I detta arbete behöver vi även fler volontärer som kan vara behjälpliga med förslag på menyer och bESPISNINGSMETODER eftersom detta är en växande skara barn, både till antalet och till kroppsstorleken.

CHP4051 och CYP1050 Skolmatsprogram för studerande från Mamanwa och fadderbarn

Som nämnts tidigare på föregående sida finns ett projekt där vi ger mat varje dag till studerande från Mamanwa samt våra fadderbarn. Anledningen till att detta projekt initierats av **FTMS** var att det blev kaos i grundskolan då Mamanwas barn började där men föräldrarna inte skickade med någon mat till barnen.

Detta är ett led i att ge föräldrar utan erfarenhet, möjligheten att lära sig nya recept och få idéer till vad som behövs i en måltid, hur man kan odla ingredienser själv och vad man behöver köpa.

I samarbete med **Kids Club** och **MSWD**, Municipal Social Welfare Department, skaffar sig föräldrarna den information de behöver för att de ska kunna försörja sina familjer varaktigt.

I Adlay finns även, har vi upptäckt under en undersökning i oktober 2011, ett stort antal svältande barn även från familjer som inte tillhör någon särskild stam. Denna skara av barn är för stor för att vår nuvarande ekonomi ska klara detta nu, men vi initierar, som vi berättar längre fram om i detta nummer, ett nytt skolmatsprojekt där vi hoppas att du vill vara med i sökande efter fler sponsorer och faddrar.

Av fadderavgiften avser ca 300 peso en daglig måltid i skolan för vart fadderbarn (12,50pesox23 dgr/månad). Vill man inte vara fadder kan man betala in ett valfritt belopp per månad till vårt projektnummer **CYP1050**. 12,50 peso motsvarar ca 2 kronor per måltid och barn, så för varje 50-lapp ger man ett barn mat varje dag i en månad.

CYP1100 Medicinska projekt i Surigaoprovinserna

Under 2008 hade Thor Klaveness möten med ett antal läkare inom internmedicin, framför allt för att hitta en lösning på att förebygga förekomsten av Diabetes och Tuberkulos. Av de idéer som kom fram från olika läkare, bl.a. Dr Pasaporte, Iloilo, fanns idén med ett nätverk av läkare som gav fyra timmar i veckan fri konsultation och tid till behandling. Detta för att kunna ge de allra fattigaste en behandling och information i kampen att bekämpa olika typer av vanligt förekommande sjukdomar, men också lindra effekterna efter olycksfall.

Denna vision visade sig växa i tankarna hos flera av de läkare vi samarbetar med i CARAGA-regionen, och har nu gett synbara resultat där vi ger människor ett bättre liv och bättre förutsättning att klara sina vardagliga liv. Vi berättar om några av dessa här nedan.

- Behandling av starr och andra ögonsjukdomar

Vid en förhandling med föräldrar till en flicka i Mamanwa, visade det sig att fadern lider av synproblem och invärtes sjukdomar. Eftersom det är mycket svårt att förklara för stamfolk vad det innebär att behandla ett symptom eller åtgärda en skada, kom ögonläkare Dr Jaimenito Go med ett förslag som kan revolutionera behandlingsproblematiken med Mamanwa.

I samband med att Thor kom tillbaka till Surigaoprovinserna efter sin resa med patienten som är i behov av en hornhinnetransplantation fick Thor nästan omedelbart ett samtal från vår samordnare, Jennifer Urquia, som berättade att flickans mamma ringt henne och sagt att pappan ändrat sig och inte vill låta flickan genomgå en hornhinnetransplantation för att få synen tillbaka. Läget såg igen mycket kritiskt ut och **NCIPs** representant var handlingsförklarad eftersom hon inte var insatt i hur sådana här operationer går till.

Dr Go ringde då själv till familjen och pratade med både mamman och pappan, varvid han fick följande idé: låt oss behandla pappans starr och eventuellt andra som har ögonproblem i stammen. När de ser resultatet av behandlingen kommer de att förstå vad flickan behöver!

Det låter kanske både banalt och komplicerat på en gång; om de ser vilket bra resultat det är kan de lita på vår kunskap, men vem ska betala kalaset och vem ska kunna genomföra det?

Dr. Go berättade att **SMC**, Surigao Medical Center i Surigao City brukar ha en mission där man opererar ett antal patienter varje år gratis för starr, han berättade vidare att Mamanwa aldrig tidigare varit inkluderade, varför han frivilligt erbjöd sig att ta på sig ansvaret för undersökningar och att få **SMC** att bevilja de operationer som eventuellt skulle behövas. Vidare erbjöd han sig att själv sköta förhandlingen och samordningen mellan familj, sjukhus och läkare, både gällande egna patienter och gällande de som ska till Davao.

Efter att Thor konfererat med Jennifer och Jovelyn bestämdes att Dr Go blir rådgivande i dessa ärenden avseende ögonoperationen i Davao och behandlingen av ögon i Taganito. Vi upprättade ett samband mellan Dr Go och Jennifer som nu tillsammans ser till att finans och behandling går hand i hand. Jennifer är nämligen ansvarig för att alla räkningar blir betalda och att rapportera tillbaka till **FTMS**.

- Synundersökningar i samarbete med Vision 2020

Cris Buniel är optiker och verksam med att hjälpa människor med synproblem i Surigao del Sur. Han har egen klinik i Cantilan samt ett rum på provinssjukhuset i Madrid.

Genom en Amerikansk ögonläkare från Virginia har han fått utrustning till sjukhuset i Madrid där man kan ställa initiala diagnoser till patienter. Endera slussa dem vidare till behandling av ögonläkare eller ta fram glasögon som de blir hjälpta av.

2008 när Thor Klaveness träffade Cris Buniel första gången kom Cris att ta fasta på idén från Dr Pasaporte om att läkare som kan ge 4 timmar av sin tid varje vecka, fri från debitering, kan vara en viktig del i utvecklingen av hälsoläget bland de fattiga. Cris har därför sedan dess skapat ett nätverk i Surigao del Sur som han nu erbjuder **FTMS** i arbetet att nå ut till fattiga och stamfolk. Cris som är läkare har också accepterat att vara kontaktperson för patienter som behöver behandling på större sjukhus, som t.ex. **German Doctor's Hospital** i CDO, Cagayan De Oro City. Han ser då till att alla prover och förberedelser inför behandling är korrekta och att patienten uppfyller de villkor som ställs av sjukhuset.

- Operationer på sjukhus, bl.a. gomspalt, i samarbete med German Doctor's Hospital i CDO

Mot bakgrund av att **FTMS** tidigare har sänt patienter till CDO för operation av gomspalt under organisationsnamnet Operation Smile beslutade Thor att besöka de sjukhus som kan vara behjälpliga med detta även i framtiden samt att knyta personliga kontakter för att effektivare kunna hjälpa barn och ungdomar.

Thor fick veta att German Doctor's Hospital inte är inblandat i Operation Smile's program, eftersom de hyr in sig periodvis på andra sjukhus under sina schemalagda operationer vissa tider på året, men att även de kan hjälpa till med samma typ av operation, dock under hela året och inte bara under viss tid.

Thor fick kontaktuppgifter och som nämnts i artikeln ovan, så har Thor sedan funnit kontaktpersoner för Surigao del Sur i Dr Cris Buniel, samt för Surigao del Norte i Dr Jaimenito Go när det gäller uppföljning och preparation av patienter. Det är inte så att ögonläkare tar sig an patienterna personligen i de fall de hör till andra områden, men de ser till att patienten verkligen genomgår och får den hjälp den behöver tack vare deras kontaktnät av andra läkare i deras respektive områden.

- Tandvård m.m.

Tandläkare Jane Schuss har via sin klinik i Malmö sänt instrument till Filippinerna via **FTMS**. Dessa instrument finns nu tillgängliga för rekvisering av de tandläkare som avser att utföra dental mission i CARAGA-regionen.

Ett intresse har uttalats från **Arise Ministries** som bl.a. hjälper Higaonon stammen i Agusan del Norte, Bukidnon och Misamis provinserna.

All utrustning **FTMS** får, lagras i lokaler hos våra partners. För mer information kontakta Thor Klaveness eller Jennifer Urquia.

2. Kommande projekt 2012

Under 2012 har vi ett antal projekt som ska genomföras. En del har redan initierats medan andra befinner sig under kalkylering, men vi vill ändå berätta om dem eftersom vi är i stort behov av finansiärer för flera av dessa projekt.

CYP1101 Hornhinnetransplantation till blind flicka från Mamanwa

Behandlingen för att säkerställa att Marit får sin syn tillbaka genom transplantation av en hornhinna ska slutföras.

Vi arbetar kontinuerligt på olika sätt för att hålla humöret uppe på alla involverade och att flickans pappa inte ska ändra sig fler gånger utan låta Marit få sin syn tillbaka. En operation hon har väntat på i tre år nu.

Efter genomgången transplantation vill **DMC** undersöka hennes nya hornhinna en gång i veckan. Eftersom avståndet är 1000 km t & r mellan hemmet och sjukhuset, har sjukhuset erbjudit flickan boende inklusive mat tillsammans med anhörig den första månaden efter operation.

Därefter kan kontrollerna som ska ske var tredje månad tas över av ögonläkare Jaimenito Go, **SMC**, för fortsatt behandling.

Först efter ett år av undersökningar, och förutsatt att hornhinnan inte stöts bort kan patienten friskförklaras. Det ska dock klargöras att dessa undersökningar är smärtfria enär det handlar om att kontrollera hornhinnans elasticitet och anpassning samt att droppa medicin i ögat vid dessa tillfällen.

CYP1050 Skolmatsprogram för svältande barn

En viss nisch av vårt projekt för bespisning av skolmat i skolan kom fram efter att Jovelyn Klaveness följt upp vårt avtal med grundskolan samt High School i Adlay för att se om vi kan gå vidare i detta program.

Det har sedan **FTMS** startade sin verksamhet i Filippinerna 2005 varit ett mål att varje elev ska få minst ett lagat måltid om dagen i skolan. Tanken har då varit att föräldrar kan bidra som volontärer med att laga maten, men att de också genom denna kunskap ska ge sina barn frukost innan skolan börjar, något som inte är självklart idag.

Vid Jovelyns möte med rektorerna på båda skolorna kom dock nya alarmerande uppgifter fram. Av grundskolans 815 barn (vilket beräknas vara 875 år 2012) så svälter 90 barn dagligen. På High School sa man att 20 % av barnen svälter, vilket utgör 70 av de 350 barn som går där.

Rektorerna sa att det är mycket viktigare att i nuläget komma igång med frukostar till dessa 160 barn än att satsa på en skolmatsal, varför **FTMS** ombads göra en kalkyl på detta.

Med de beräkningar vi har idag med det underlag Thor Klaveness fått från Maam Charlita Montenegro på **MSWD** Carrascal, skulle en frukostbespisning för de 160 barnen kosta ca SEK 9 000 (€1,000) per månad.

Med det ökade antalet elever som blivit efter att gruvsdriften kommit igång och flera tusen människor flyttat in för arbetets skull, beräknas en fullskalig bespisning kosta SEK 40 000 (€4,400) per månad

FTMS har beslutat att försöka hitta sponsorer för ett frukostprogram där varje sponsor vill binda sig i tre års tid med en summa från 50 SEK och uppåt per månad.

CHP4051 Intensifierat utbildningsprogram gemensamt för stamfolk och övrig befolkning

Jovelyn Klaveness har under oktober månad 2011 organiserat en nystart av undervisningen till Mamanwa efter att Thor Klaveness fått klartecken från Mamanwas hövding att de ville ha en fungerande kontinuerlig utbildning. Thor tog då kontakt med Charlita Cabadonga som är Barangay Captain, d.v.s. byrådets ordförande i Adlay.

Cabadonga lovade att restaurera Mamanwas samlingslokal, som endast består av ett tak på fyra pålar, med visst regnskydd, stolar samt en skrivtavla. Under tiden vi väntar på att denna restaurering ska ske, har Juralyn Urquia startat utbildningen som hålls åtta timmar varje måndag.

Vi vet att det krävs mer av en lärare som ska undervisa Mamanwa än vad vanliga lärare brukar göra, eftersom Mamanwa inte har någon akademisk kultur att sitta still och delta i undervisning. Undervisningen kommer därför att varvas med praktiska övningar och utflykter för att göra studerandet intressantare.

Denna undervisning som **FTMS** hjälper till med riktar sig i första hand till de föräldrar och vuxna som kan delta. Barnen får vara med, men så fort som de kan anses klara av undervisningen i grundskolan kommer de att överföras dit.

Det svåra med att undervisa Mamanwa är inte stamfolket själva utan alla runt omkring med olika motiv till att stoppa eller vara en del av undervisningen. Några problem kan vara att:

- Det kan vara politiker som vill visa att de är måna om stamfolket och därför engagerar sig för att senare få röster. Problemet är att de glömmer sitt engagemang när valet är över, och kommer inte tillbaka förrän det är dags för nästa val.
- Det kan vara medborgare i byn som är rädda för att stammen ska ta jobben ifrån dem och som därför på olika sätt saboterar undervisningen eller försöker hota lärarna.
- Det kan vara andra stamfolk som är oroliga att de pengar som delas ut genom kommunen och **NCIP** inte ska räcka till dem och därför försöker driva bort stammen.

Ovanstående är några av de problem som vi på olika sätt försöker förebygga genom att hålla en öppen dialog med alla innevånare samt ansvariga politiker och andra som påverkar i området.

Vi försöker att visa att undervisning underlättar för alla och att de har nytta av varandra i det vardagliga livet för att ta hand om sin försörjning och bevara sin orörda natur utan alltför stor påverkan. Många naturområden har förgiftats, vattnet har försvunnit p.g.a. av att skog skövlats och jorden spolats bort m.m. Det krävs kunskap för att kunna ta tillvara sina naturresurser men ändå ha friskt vatten och ren luft kvar.

Ett annat problem som ibland kan märkas av är att det förekommer en internationell "tävlan" mellan olika organisationer och människor att visa att just de är de som gör mest och bäst för de fattiga. Detta drabbar dock de fattiga dubbelt, eftersom det ger upphov till "professionella" hjälpsökande som lockar pengarna bort från det de egentligen är avsedda för. Detta är möjligt, och har gjorts möjligt under decennier genom att de organisationer som hjälper till, inte har tid att sätta sig in i de lokala förutsättningarna men med en tidsram och en budget som måste genomföras. **FTMS** vill inte delta i denna strävan till egenuppfyllande utan erbjuder alla som vill, att få vara en del av lösningen.

3. Förändringar i organisationen

Thor Johnny Thoresen har under 2010 och 2011 valt att starta egen verksamhet via en Norsk organisation, Tverrkirkelig Nettverk/Trans Denominational Network, t-net som missionär och studentpastor på Oslo Teologiska Fakultet.

FTMS har redan vidtagit åtgärder sedan tidigare beträffande kontrollen över ekonomin, men eftersom nu **FTMWs** styrelse handlingsförslamats av Thoresens agerande i Filippinerna måste vi omorganisera vår verksamhet där, och vill samtidigt tydligt deklarerat följande; att Thor Johnny Thoresen, tidigare styrelsemedlem i **FTMS**, inte har haft något uppdrag hos **FTMS** sedan mars 2010. Inga transaktioner av honom sker på **FTMS** eller **FTMWs** direktiv.

4. Vem är medlem i FTMS?

Medlemmar i **FTMS** är de faddrar och sponsorer som regelbundet betalar in avgift till föreningen eller medlemmar som anmäler intresse och betalar in vår medlemsavgift.

Medlemmar är också föräldrarna till våra fadderbarn samt de som får stöd i något av våra projekt. Anledningen till att de är fullvärdiga medlemmar är att de kan vara med och påverka med idéer hur vi kan bli bättre lokalt, och för att du som hjälper dem ska veta att din hjälp verkligen når fram.

Vi arbetar ständigt med förnyelse, och nya människor ser dagens ljus. Vi behöver ditt stöd och vi behöver nya idéer hur vi kan utvecklas. **FTMS** är en ideell förening där du är välkommen att medverka både som stödjande medlem, fadder eller projektsponsor, men också med eget engagemang för att värva nya medlemmar eller hjälpa till på olika sätt.

Kontakta oss gärna för att få veta mer.

Om ni vill boka oss för att få veta mer om Filippinerna och vårt arbete, kontakta oss gärna på angivna nummer eller e-mail sist i detta nyhetsbrev.

Observera att vi gärna kommer för informationens skull, t.ex. livet i de Filippinska provinserna, och om hur man kan ge hjälp till egenförsörjning. Information som med fördel kan ges till t.ex. Svensk skolungdom och scouter m.m. Det är du som bestämmer temat i samråd med oss, t.ex. i samband med FN-dagen eller internationellt engagemang eller temadag i er verksamhet. Skola – Organisation – Arbetsplats, spelar inte någon roll.

Med detta tackar jag för denna gång och framför mitt och mina medarbetares varma tack för ditt engagemang. Tala gärna med en vän om möjligheten att bli fadder eller stödja ett av våra många projekt i Filippinerna.

Guds frid

Thor Klaveness
FTMS in Philippines
Adlay, Carrascal
8318 Surigao del Sur
Philippines

FTMS in Sweden
Norreväg 11/46
S233 93 Svedala
Sweden

Fadderavgiften

Den månatliga avgiften för ett fadderbarn är €20/SEK200 eller €15/SEK150 för gruppssponsor och kan betalas på följande sätt:

1. Via autogiro
2. Via inbetalningskort som inbetalas per månad, kvartal, halvår eller år efter eget val.

Vid betalning inom Sverige kan betalning göras till konto enligt nederst på sidan.

För betalningar utanför Sverige men inom Europa, betala till: NORDEA Sweden
IBAN: **SE31 9500 0099 6042 0418 2960**
SWIFT: **NDEASESS**

Internet sidor:

Hemsidan för nätverket:

www.tribemission.com

Filipino Tribe Mission Sweden's hemsida:

Se FTMS i menyn

Filipino Tribe Mission Welfare's hemsida:

Se FTMW eller Philippines i menyn

Fadderbarn:

Se Child sponsor i menyn

FTMS FILIPINO TRIBE MISSION SWEDEN

Org. Nr: 802422-2393

Att: Klaveness

Norreväg 11/46

233 39 Svedala

Sverige

E-mail:

Föreningen Sverige

ftms@tribemission.com

Föreningen Filippinerna

ftmw@tribemission.com

Ordförande

Andreas Eklund: andreas@tribemission.com

Kassör

Thor Klaveness: thor@tribemission.com

Telefon:

040- 49 79 69

Mobil:

070-598 72 66 Thor Klaveness

Mobil:

076-067 52 38 Jovelyn Klaveness

Kontoinformation:

Pg: 418296-0

Bg 5495-2361

Bank account: 9960 420418 2960

IBAN: SE31 9500 0099 6042 0418 2960

BIC-Code (SWIFT): NDEASESS

SISTA SIDAN

Gruvdriften syns nu tydligt i Nubenta bergen i Carrascal kommun, Surigao del Sur. Människor är rädda att berätta om vad de ser p.g.a. de konsekvenser det kan innebära att störa investerarna, men du kan själv se skillnaden mellan orörd natur och gruvdriftsområdena.

Jorden på de avverkade sluttningarna torkar ut och stiger som dammoln när schaktbilarna kör fram och tillbaka i en oändlig ström av ekipage, levererande mineraler från gruvorna till skeppen nere vid hamnen. När de kraftiga regnen faller, spolask jord ut i havet, jordskorpan blir tunnare och viktig näringsrik jord spolask bort. Färskvattnet hålls inte kvar uppe i bergssluttningarna i samma utsträckning eftersom jorden är tunnare, vilket leder till mindre färskvatten för befolkningen under torrperioderna.

Många människor berättar att de söker sig bort ifrån området för att överleva, en del tror inte att byn Adlay ska finnas kvar om 40 år. Jorden utarmas eftersom man inte följer riktlinjerna för hur man skyddar naturen vid mineralutvinning. De flesta inom kommunens och regionens beslutsfattare och större ledare i flertalet organisationer uppmuntrar denna skövling p.g.a. deras kortsiktiga vinster. En universitetsutbildad person som flyttat till Manila berättar att denne initialt stödde gruvdriften, men efterhand denne läste på universitetet om hur gruvdriften ska drivas och kunde följa på nära håll hur den bedrivs, ändrade personen uppfattning och är nu en stark motståndare till dagens gruvdrift, med risk för sitt eget liv.